

Lausunnot ja mielipiteet / Utlåtanden och åsikter,

EPOELY/2025, YVA-ohjelma, Kivine voimajohtohanke, Vöyri, Isokyrö, Vaasa, Laihia, Mustasaari / Kivine kraftledningsprojekt, Vörå, Storkyro, Vasa, Laihela, Korsholm

Koosteesta on poistettu oheismateriaalit, linkit ja henkilötiedot/ I sammandraget har bifogat material, länkar och personuppgifter tagits bort.

Lausunnot

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Liikenne- ja infrastruktuuri –vastuualue

Liikenteellisten vaikutusten arviointisuunnitelma ja nykytilan kuvaus vaikuttavat riittävältä.

Suunniteltu voimajohto ylittää maantiet 7161, 7162 (17717), 717, 7200, 17701, 17703, 17707, 7210 ja 7232. ELY-keskuksessa ei ole suunnitteilla ko. maanteitä koskevia tiehankkeita, jotka voisivat vaikuttaa voimajohdon sijoittamiseen, mutta huomautamme, että Väylävirasto on laatimassa ratasuunnitelmaa Seinäjoki—Vaasa-radan nopeudennostosta. Ratasuunnitelmassa esitetään toimenpiteitä mm. tasoristeyksiin ja niiden läheisyyteen.

Huomautamme, että voimajohdon suunnittelussa ja rakentamisessa tulee huomioida Väyläviraston ohje Sähkö- ja telejohdot ja maantiet (Liikenneviraston ohjeita 3/2018) sekä noudattaa Väyläviraston Määräystä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle (LIVI/44/06.04.01/2018).

Etelä-Pohjanmaan liitto

Etelä-Pohjanmaan liitto kiittää lausuntopyyntöä ja toteaa, että se kiinnittää lausunnossaan huomiota erityisesti Etelä-Pohjanmaan maakunnan alueelle sijoittuviin vaikutuksiin.

Maakuntakaava

Etelä-Pohjanmaan liitto toteaa, että YVA-ohjelmassa on tuotu esiin voimajohtohankkeen alueille sijoittuvat hiljattain hyväksytyt Pohjanmaan maakuntakaava 2050 sekä Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n osalta YVA-ohjelmassa tuodaan esiin voimajohtoreitin Etelä-Pohjanmaan puolelle sijoittuvan alueen läheisyyteen sijoittuvat maakuntakaavamerkinnot sekä sähkönsiirtoa koskeva yleinen suunnittelumääräys.

Etelä-Pohjanmaan liitto tuo esiin, että Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavaan 2050 sisältyy myös ekologisia yhteyksiä koskeva yleinen suunnittelumääräys, jonka huomiointi tulee kyseeseen Kivine voimajohtohankkeen YVA-menettelyssä. Suunnittelumääräys on seuraava: *”Maankäytön suunnittelussa on tunnistettava alueen ekologiset yhteydet ja turvattava ne tavalla, joka mahdollistaa laajiston liikkumis- ja levittäytymismahdollisuudet. Tunnistettujen ekologisten yhteyksien alueella olevat nykyiset maa- ja metsätalousalueet tulee lähtökohtaisesti säilyttää maa- ja metsätalouksikäytössä.”*

Lisäksi Kivine voimajohtohankkeen yhteydessä tulee huomioitavaksi maakuntakaavan yleinen suunnittelumääräys koskien arkeologista kulttuuriperintöä: *”Alueidenkäytön yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee tarkistaa ja huomioida ajantasainen tieto arkeologisesta kulttuuriperinnöstä Museoviraston ylläpitämästä muinaisjäännösrekisteristä osoitteesta www.kyppi.fi, sekä arvioida yhteistyössä museoviranomaisten kanssa mahdollisten aluetta/kohdetta koskevien selvitysten tai tutkimusten tarve.”*

Etelä-Pohjanmaan liitto katsoo, että ympäristövaikutusten arviointiin tulee sisältyä kuvaus hankkeen suhteesta alueilla voimassa oleviin maakuntakaavoihin, hankealueelle ja sen läheisyyteen sijoittuviin maakuntakaavamerkintöihin ja suunnittelumääräyksiin sekä hankkeen kannalta olennaisiin yleisiin suunnittelumääräyksiin. YVA-selostuksen tulee siis merkintöjen ja määräysten luettelemisen lisäksi sisältää analyysiä hankkeen vaikutuksista maakuntakaavojen tavoitteisiin sekä siitä, miten hankkeessa huomioidaan maakuntakaavamerkinnot ja suunnittelumääräykset.

Yhteisvaikutukset

Etelä-Pohjanmaan liitto toteaa, että Kivine voimajohtohankkeessa suunnitteilla oleva uusi voimajohto on pitkä ja sijoittuu alueelle, jossa on käynnissä useita muita energiantuotanto- ja varastointihankkeita, joihin sisältyy myös ulkoisen sähkönsiirron suunnitelmia ja hankkeita.

Liitto katsoo, että YVA-selostuksen yhteisvaikutusten arviointiin tulee sisällyttää karttaote, joka sisältää hankealueelle ja sen läheisyyteen sijoittuvat olemassa olevat ja suunnitteilla olevat energiantuotannon alueet ja hankkeet, sekä olemassa olevat voimajohdot ja suunnitteilla olevat uudet voimajohdot. Karttaote helpottaa yhteisvaikutusten arviointia huomattavasti.

Etelä-Pohjanmaan liitolla ei ole asiassa muuta lausuttavaa.

Fingrid

Fingrid kiittää lausuntopyynnöstä.

Meillä ei ole lausuttavaa YVA-ohjelmasta. Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-ja-ymparisto/luvat-ja-lausunnot. Fingrid kiittää lausuntopyynnöstä. Meillä ei ole lausuttavaa YVA-ohjelmasta. Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-ja-ymparisto/luvat-ja-lausunnot.

Muiden kuin Fingridin omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta.

Luonnonvarakeskus

Pyydettyinä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan. Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin. Hankkeessa suunnitellaan tehtäväksi maastokaudella 2025 pesimälinnustoselvitys, metsäkanalintujen soidinpaikkojen selvitys ja muutonaikaisten lintujen kerääntymäalueiden selvitys. Metsäkanalintujen soidinten osalta Luke huomauttaa, että useampana peräkkäisenä vuonna tehty soidinpaikkaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinnuille, kuin yksittäisenä keväänä ja yhtenä päivänä tehty selvitys, sillä soidinten esiintyminen riippuu tällä syklisellä lajiryhmällä mm. alueen sen hetkisistä kanalintukannoista. Myös soidinten havaittavuus vaihtelee vuodesta toiseen esimerkiksi kevään edistymisestä ja sääoloista riippuen. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle ja siten lisää epävarmuutta. Tällöin tulosten tulkinnassa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen. Alueen merkitystä suurpetojen ja suden lisääntymis- ja levähdysalueina, ei välttämättä voida tässä suunniteltujen selvitysten avulla määrittää. Riistalajiston osalta hankkeen vaikutuksia voidaan lieventää esim. ajoittamalla rakennusvaiheen työt soidinajan ja lintujen pesimä- ja/tai muuttoaikojen ulkopuolelle. Lisäksi Luke suosittelee huomiomerkitöiden lisäämistä niille kohteille, joiden läheisyydessä on muutonaikaisia levähdysalueita. Maakaapelointi uusissa maastokäytävissä vähentäisi lintujen törmäyskuolleisuutta. Uuden maastokäytävän osalta vaikutukset riistaan voivat liittyä mm. liikkumisen vaikeutumiseen, helpottumiseen, resurssien saatavuuteen, elinympäristön pirstaloitumiseen, reunavaikutuksiin ja erilaisen häiriön lisääntymiseen. Voimajohtoreitin läheisyydessä on useita muita eri vaiheissa olevia tuulivoimahankkeita ja niiden sähkönsiirtoon liittyviä hankkeita.

On tärkeää, että direktiivilajien asuttamilla alueilla otetaan huomioon muun maankäytön yhteisvaikutus paikallis- tai osapopulaatiotasolla kyseisten lajien elinmahdollisuuksien muutoksiin ja Natura-alueita mahdollisesti heikentäviin vaikutuksiin.

Lausunnon tiivistelmä

Riistalajiston osalta hankkeen vaikutuksia voidaan lieventää esim. Ajoittamalla rakennusvaiheen työt soidinajan ja lintujen pesimä- ja/tai muuttoaikojen ulkopuolelle. Lisäksi Luke suosittelee huomiomerkitöiden lisäämistä niille kohteille, joiden läheisyydessä on muutonaikaisia levähdysalueita. Maakaapelointi uusissa maastokäytävissä vähentäisi lintujen törmäyskuolleisuutta. Uuden maastokäytävän osalta vaikutukset riistaan voivat liittyä mm. liikkumisen vaikeutumiseen, helpottumiseen, resurssien saatavuuteen, elinympäristön pirstaloitumiseen, reunavaikutuksiin ja erilaisen häiriön lisääntymiseen. On tärkeää, että direktiivilajien asuttamilla alueilla otetaan huomioon muun maankäytön yhteisvaikutus ja Natura-alueita mahdollisesti heikentävät vaikutukset.

Metsähallitus

Metsähallitus on tutustunut Kivinen voimajohtohankkeen YVA-ohjelmaan ja toteaa siitä lausuntonaan seuraavaa:

Valtion suojeluun varatut alueet voimajohtolinjan läheisyydessä

Metsähallituksen hallinnassa olevat kiinteistöt suunnitellun voimajohtoreitin läheisyydessä ovat Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien taseessa olevia, suojeluun varattuja kiinteistöjä, jotka tullaan perustamaan luonnonsuojelualueiksi. Säädösvalmistelun aikataulusta ei kuitenkaan ole tarkkaa tietoa. Lähimmäksi suunniteltua voimajohtokäytävää sijoittuvat kiinteistö Perä metsän Natura-alueella sekä kiinteistö Alhonloukon alueella, joka sijoittuu suunnitellulle voimajohtokäytävälle tai ainakin sen välittömään läheisyyteen.

Metsähallituksen suojeluun varatut kiinteistöt ovat ladattavissa paikkatietomuodossa Suomen Ympäristökeskuksen latauspalvelusta ao. linkin kautta. Valtion suojeluun varatut kiinteistöt tulee tunnistaa YVA-selostuksessa sekä arvioida hankkeen vaikutukset niihin. Metsähallitus huomauttaa, ettei sillä ole käytettävissään yksityiskohtaista tietoa suojeluun varattujen alueiden luontoarvoista.

Vaikutukset Perä metsän Natura-alueeseen

Hankkeen reittivaihtoehdot sijoittuvat lähimmillään noin 280 metrin (VE1A) tai 350 metrin (VE1B) päähän Perä metsän Natura-alueen (FI0800105, SAC) eteläpuolelle. Suunniteltu voimajohto sijoittuu Natura-alueen läheisyydessä olemassa olevan voimalinjan viereen. YVA-ohjelman mukaan Perä metsän Natura-alueen osalta selvitetään Natura-arvioinnin tarpeellisuus osana YVA-menettelyä ja, mikäli merkittävien vaikutusten mahdollisuutta ei voida sulkea pois, tehdään Natura-arviointi. Metsähallitus katsoo, että lähestymistapa on todennäköisesti riittävä. Metsähallitus katsoo, että YVA-menettelyssä tulee Perä metsän Natura-alueen osalta arvioida erityisesti hankkeen ja siitä aiheutuvan voimajohtolinjan leventymisen vaikutus alueen suojeluperusteena olevaan liito-oravaan ja lajin kulkuyhteyksiin.

Muut alueelle suunnitellut hankkeet

Metsähallitus kehittää yhteistyössä hankekumppaninsa Vattenfallin kanssa Korsnäsin merituulivoimahanketta aluevesillä Korsnäsin kunnan edustalla. Merituulivoimapuisto liitetään olemassa olevaan sähköverkkoon mantereella. Merikaapelien rantautumispisteen läheisyyteen rakennetaan sähköasema, josta sähkö siirretään ilmajohtoja pitkin Mustasaaren Tuovilan ja/tai Kristiinankaupungin Åbackin sähköasemalle. Hankkeeseen liittyvät ympäristövaikutusten arviointiohjelmat merialueen hankealueen ja merikaapelireittien sekä mantereen sähkönsiirron osalta ovat olleet nähtävillä 4.4.–24.5.2024.

Korsnäsän merituulivoimahankkeen sähkönsiirtovaihtoehtoista vaihtoehdot 1 (SVE1AE) ja 3 (SVE3A-C) liittyvät Mustasaassa Kivinen voimajohtohankkeen tapaan Fingridin Tuovilan sähköasemaan. Sähkönsiirtovaihtoehdot on suunniteltu toteutettavan enintään kahdella 400 kV ilmajohtolla. Kivinen voimajohtohankkeen voimajohto ei YVA-ohjelman mukaan risteä Korsnäsän merituulivoimahankkeen suunniteltujen voimajohtovaihtoehtojen kanssa. Kummassakin hankkeessa voimajohtot on kuitenkin suunniteltu Fingridin Kärppiö-Tuovila-johtoalueen läheisyyteen, ja hankkeiden voimajohtot liittyvät Tuovilassa sähköasemaan etelän suunnalta lähellä toisiaan.

Metsähallitus huomauttaa, että alueella on suunnitteilla myös muita julkisesti tiedossa olevia voimajohtohankkeita, joiden liityntäpiste on Tuovila. Kaikki samalle alueelle sijoittuvat ja Tuovilan sähköasemalle liitettäväksi suunnitellut voimajohtohankkeet tulee tuoda selkeästi esiin Kivinen voimajohtohankkeen YVA-menettelyssä ja huomioida edelleen hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa.

Lausunnon valmisteluun osallistuvat maankäytön erityisasiantuntija Metsähallituksen luontopalveluista sekä Metsähallituksen tuulivoimayksikön asiantuntijat.

Mustasaaren kunta, kunnanhallitus – Korsholms kommun, kommunstyrelsen

Sähkönsiirtovaihtoehdot on sijoitettu Mustasaaren kunnan strategisen yleiskaavan alueelle, strateginen yleiskaava on hyväksytty 10.6.2013. Kaava ei ole oikeusvaikutteinen, mutta se ohjaa kunnan maankäyttöä ja yhdyskuntakehitystä. Molemmat voimajohtovaihtoehdot ovat laadittavana olevan Helsingbyn–Tuovilan osayleiskaavan alueella ja jonka valmisteluaineisto (kaavaluonnos) oli nähtävillä 5.6.–14.8.2024. Kaavaluonnokseen verrattuna voimajohtojen linjaus koskee osittain aluetta, jolle on kaavaluonnoksessa osoitettu nykyisiä tai uusia johtoja. Tietyt osuudet koskevat myös maa-alueita, joilla ei ole lainkaan varausta sähköjohtoille kaavaluonnoksessa.

Olennaista taustatietoa ja johtopäätös:

Johtokäytävät ja niiden leveydet on selvitetty ja kuvattu selkeästi YVA-ohjelmassa. Kun tarkastellaan vaihtoehtojen linjausta Karkkimalassa ja Tuovilassa, mukana on uusi johtokäytävä, joka vaihtoehdossa 1a vedetään Fingrid Oyj:n voimajohtoon koillispuolelle ja vaihtoehdossa 1b lounaispuolelle. Molemmat vaihtoehdot ylittävät rautatien (Vaasa–Seinäjoki yhteysrata) kohdassa, jossa sähköjohto kohtaa rautatien Svedasbackeniksi nimetyn alueen läheisyydessä Karkkimalassa. Sen jälkeen sähköjohto jatkuu uudessa johtokäytävässä rautatien lounaispuolella. Sähköjohtoon loppuosa vedetään avoimen peltoalueen poikki Laihianjoen pohjoispuolella, minkä jälkeen se ylittää rautatien uudelleen ja liitetään Tuovilan sähköasemaan etelästä. Kaikki Tuovilan sähköaseman suuntaan rakenteilla olevat sähkönsiirtohankkeet eivät kuitenkaan ilmene kuvista, joten odotettavissa olevien johtokäytävien leveydet ovat huomattavasti suuremmat sähköaseman eteläpuolella olevalla osa-alueella.

Nykyisiä johtokäytäviä ja suunnitteilla olevia johtokäytäviä, joiden voidaan odottaa sijoittuvan Tuovilan sähköaseman eteläpuolelle, on paljon. 7.4.2025 hyväksytyn maakuntakaavan 2050 mukaan kaksi uutta vähintään 110 kV:n sähkönsiirron yhteystarvetta on todettu. Nämä ovat Tuovila–Åback ja Tuovila–Ruotsi (FennoSkan 1), ja koska nämä ovat tyypiltään kantaverkkoa, on huomioitava, että ne toteutetaan todennäköisesti 400 kV:n voimajohtoina. Maakuntakaavassa 2050 ne on osoitettu erillisiksi johtokäytäviksi.

Lisäksi suunnitteilla on useita muita johtokäytäviä. Näitä ovat Tyrskyn merituulivoimapuisto, jossa on yksi tai kaksi 400 kV:n johtokäytävää, Korsnäsän merituulivoimapuisto, jossa on yksi tai kaksi 400 kV:n johtokäytävää ja Hömossenin tuulivoimahanke, jossa on 110 kV:n tai 400 kV:n johtokäytävä. Lisäksi Tyrskyn mantereelle tulevan vetyputkireitin johtokäytävä on epäselvä samoin kuin se, liitetäänkö Smalmossan tuulivoimapuisto Hömossenin johtokäytävään vai haetaanko sille omaa johtokäytävää. Mainittujen hankkeiden lisäksi on useita muita vireillä olevia tuulivoimasuunnitelmia kaikissa ilmansuunnissa Tuovilan sähköasemalta katsottuna. Edellä mainitut on vain kaikkein ajankohtaisimmat

hankesuunnitelmat, jotka koskevat Tuovilan sähköaseman eteläpuolta, jonne myös Kivine hankkeen johtokäytävä on nyt selvitetävänä.

Useat vierekkäiset johtokäytävät ja/tai uudet johtokäytävät ovat yleisesti katsoen haitta yhdyskuntarakenteen, maankäyttömahdollisuuksien, maanomistajien, maa- ja metsätalouden, hiilinielujen, yhdyskuntatalouden ja maisemakuvan kannalta, ja niitä tulee ehdottomasti välttää.

Helsingbyn–Tuovilan osayleiskaavan laatimisen yhteydessä asianosaisten viranomaisten kanssa on keskusteltu useita kertoja sähkönsiirron vaikutuksista, ja erityisenä painotuksena on ollut johtokäytävien vaikutus alueeseen. Viimeksi työkokouksessa 4.2.2025. On todettu, että ohjaus jossain muodossa on tarpeen, jotta merkittäviä haittoja ei muodostu, kun usean arvioitavan alueen vaikutukset arvioidaan alueiden käytön suunnittelun yhteydessä.

Tässä tapauksessa Kivine voimajohtohankkeen vaihtoehdot eivät vain levennä jo olemassa olevia johtokäytäviä, vaan vaihtoehdot tuovat mukanaan täysin uuden johtokäytävän alueelle, jolle Helsingbyn–Tuovilan osayleiskaavaa laaditaan. Vaihtoehdot on osoitettu taajamaksi määritellyn alueen rajan läheisyyteen ja ne kulkevat kyläalueeksi määritellyn alueen poikki. Alueella on jo useita toteutettuja johtokäytäviä ja useita on suunnitteilla. Käynnissä olevassa osayleiskaavoituksessa on tähän mennessä voitu todeta, että on ainakin maisemallisesti arvokkaita alueita, kulttuuriperintöä, rakennettua ympäristöä ja peruselinkeinoja, joille arvioidaan mitä todennäköisimmin aiheutuvan merkittäviä kielteisiä vaikutuksia, ellei sähkönsiirron ohjaus ole kestävän kehityksen mukaista osayleiskaavan alueella. Kun otetaan huomioon, että esitellyt vaihtoehdot, ainakin osittain, rajoittavat Vaasa–Seinäjokiyhteysradan kehitystä, se voi myös johtaa alue- ja yhdyskuntarakenteen kannalta merkittäviin kielteisiin vaikutuksiin.

YVA-ohjelman luvussa 3 on selostettu hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset, mutta YVA-ohjelmassa ei ole mitään tietoa siitä, minkä tyyppistä voimajohtoa tarkoitetaan. Sähkömarkkina- (588/2013) olevissa määritelmässä erotellaan yhteiskuntaa palveleva sähkönsiirto ja yksittäisten energiantuottajien sähkönsiirto, mikä nimetään liittymisjohdoksi. YVA-asiakirjoista tulee ilmetä, minkä tyyppistä sähkönsiirtoa suunnitellaan ja miksi sitä ei liitetä lähimpään sähköverkkoon, jonka nimellisjännite on vähintään 110 kilovolttia. Valtion viranomaisten täytyy varmistaa, että määritelmät ja toteuttamiseen liittyvät prosessit on kuvattu oikein ja riittävällä tavalla.

Lopuksi on tärkeää varmistaa, mitä merkittäviä suoria ja epäsuoria vaikutuksia hankkeen toteuttamisella on ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön, alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön. Mainitun perusteella on tärkeää selvittää vaikutukset ainakin maanomistajille, asukkaille, maankäyttöön, Tuovilan sähköasemalle ja maisemakuvaan. Lisäksi tulee selvittää, onko olemassa olevia johtokäytäviä mahdollista käyttää sähkönsiirtoon. Yksittäisten sähköntuotantolaitosten omien sähkönsiirtolinjojen rakentamista kantaverkon myötäisesti siten, että muodostuu tarpeettoman leveitä johtokäytäviä, olisi syytä välttää ja sen sijaan kehittää kantaverkkoa, jos tarve vaatii. Jos jo olemassa olevia johtokäytäviä ei ole mahdollista käyttää, kunta edellyttää, että uusia sähköasemia osoitetaan paikkoihin, joista muutamien tuulivoima-alueiden tuottama sähkö voidaan siirtää niiden kautta kantaverkkoon tai lähimpään sähköverkkoon, esimerkiksi Vöyrin kuntaan Tuovilan–Hirvinsuon voimajohdon (Harjavalta-linja) läheisyyteen. Vaihtoehtoisesti voidaan keskustella maakaapelista Helsingbyn–Tuovilan osayleiskaavan alueella.

Mustasaaren kunta, ympäristönsuojelu – Korsholms kommun, miljövård

Miljövården vid Västkustens miljöenhet ger följande utlåtande angående programmet för miljökonsekvensbedömning för Kivine kraftledning:

Vid öppna odlingsmarker bör kraftlinjerna försees med bollar för att minska kollisionsskrisen för flyttfåglar.

Man bör utreda på vilket sätt man kan minimera kraftledningens inverkan på landskapet. Nya ledningskorridorer bör undvikas om möjligt och i stället bör man utnyttja redan befintliga ledningskorridorer. Man bör även utreda huruvida det är möjligt att använda sig av gemensamma stolpar. Vid Toby-området bör man vidare överväga och undersöka möjligheten att gräva ner kraftledningen. Vid en eventuell nedgrävning av kraftlinjen bör det beaktas att sannolikheten för förekomst av sulfatjordar har bedömts vara stor på den planerade linjedragningen i Korsholm

Pohjanmaan hyvinvointialue

Pohjanmaan pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa asiasta. (Kivine voimajohtohanke YVA-ohjelma EPOELY/3588/2025)

Pohjanmaan liitto – Österbottens förbund

Österbottens förbund tackar för möjligheten att yttra sig om MKB-programmet för Kivine kraftledningsprojekt. Österbottens förbund har bekantat sig med programmet och vill lyfta fram följande:

Projektområdet ligger inom området för Österbottens landskapsplan 2040, som trädde i kraft 11.9.2020. Förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 godkändes av landskapsfullmäktige 7.4.2025. Då landskapsplanen träder i kraft ersätter den Österbottens landskapsplan 2040.

Både Österbottens landskapsplan 2040 och förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 redogörs väl i MKB-programmet. I det fortsatta MKB-processen är det viktigt att redogöra för vilka konsekvenserna är med beaktande av landskapsplanens målsättningar.

De alternativ som utreds följer i stort sett samma sträckning med skillnaden att ALT1a dras på nordöstra sidan om Fingrid Oyj:s kraftledning och ALT1b dras på dess sydvästra sida. Österbottens förbund ställer sig frågande till om andra alternativa sträckningar eller förutsättningar för jordkabel har övervägts. I närheten av bostadsbebyggelse och landskapsmässigt känsliga områden vore det viktigt att i MKB-förfarandet undersöka alternativa lösningar för att begränsa negativa konsekvenser.

Österbottens förbund vill också lyfta fram den allmänna planeringsbestämmelsen och -rekommendationen för produktion, överföring och lagring av energi, som finns i förslaget till Österbottens landskapsplan 2050. I planeringsbestämmelsen framkommer bland annat att det mest ändamålsenliga alternativet för överföringssträckningen ska utredas vid planeringen av energiöverföring. Området för produktion eller lagring av energi samt energiöverföring ska förverkligas med så liten miljöpåverkan som möjligt, med särskild hänsyn till konsekvenserna för boende, rekreation, primärproduktion samt för landskaps-, kulturmiljö- och naturvärden. Splittring av enhetliga skogsområden ska undvikas. Vid planeringen ska möjligheterna att främja den biologiska mångfalden beaktas och de ekologiska förbindelserna tryggas. Rekommendationen är att kraftledningar i första hand koncentreras till en gemensam ledningskorridor och gemensamma stolpar. Användning av jordkablar rekommenderas där det är möjligt.

Toby elstation utgör en knutpunkt i Fingrids elöverföringsnät. Utöver de ledningar som redan idag ansluter till elstationen finns planer och flera pågående utredningar om anslutning av ytterligare kraftledningar. I konsekvensbedömningen är det därför viktigt att också beakta kumulativa konsekvenser med övriga energiförsörjningsprojekt.

Österbottens förbund har i övrigt inget att påpeka om MKB-programmet för Kivine kraftledningsprojekt.

Pohjanmaan museo – Österbottens museum

Argeologinen kulttuuriperintö

Osalta johtoreittiä on selvitetty muinaisjäännökset maastossa ja selvitystä tullaan täydentämään vielä puuttuvilta osin kuluvalle kaudella. Argeologisen kulttuuriperinnön selvittämisen osalta museolla ei ole erityistä lisättävää arviointiohjelmaan.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja -maisema

Hankealueen ympäristössä 5 km etäisyydellä sijaitsevat valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt (RKY 2009), valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet on huomioitu YVA-ohjelmassa. Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee myös huomioida paikallisesti arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet ja kokonaisuudet.

Museo toteaa jo tässä vaiheessa, että 33 km pitkällä uudella 400 kV voimajohtolla tulee olemaan huomattavat maisemalliset vaikutukset reittinsä varrella. Noin puolet matkasta voimajohto tulee kulkemaan olemassa olevan johtokäytävän vieressä sitä leventäen ja noin puolet matkasta sitä varten avoinna pidettävässä uudessa 62 metrin voimajohtokäytävässä. Museo katsoo, että pitkiä maisemaa pirstovia johtokäytäviä tulisi välttää tuulivoima-alueita sähköverkkoon liittäessä, varsinkin kun haittavaikutukset osuvat myös muiden kuntien ja naapurimaakunnan alueelle.

Tuovilan sähköasemalle kaavaillaan liitettävän myös muiden tuulivoiman tuotantoalueiden voimajohtoja, mikä tulee toteutuessaan vaikuttamaan kielteisesti maisemaan, kulttuuriympäristöön ja asukkaiden viihtyvyyteen.

Muilta osin museolla ei ole lisättävää Kivinen voimajohtohankkeen YVA-ohjelmaan.

Seinäjoen museot

Seinäjoen museoilla ei ole ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta huomautettavaa.

Säteilyturvakeskus

Ei lausuttavaa.

Varsinais-Suomen ELY-keskus, kalatalous

Ei lausuttavaa.

Väylävirasto

Suurten rakenteiden kuljetuksissa on tärkeää kiinnittää erityistä huomiota liikenneturvallisuuteen, sillä suuret rakenteiden osat voivat esimerkiksi haitata näkymiä. Mikäli johdon rakentamista tai esim. siihen liittyviä kuljetuksia varten tarvitaan joitakin erityisjärjestelyjä, kuten liittymien avartamista tai näkemäalueiden laajentamista, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella. Tämä koskee myös mahdollista valaisinpylväiden ja liikennemerkkien väliaikaista siirtoa. Jos tierakenteiden vahvistamiselle todetaan tarvetta, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella. Erikoiskuljetuksista vastaa Pirkanmaan ELY-keskus.

Suunnittelussa tulee huomioida, etteivät voimajohdon pylvää estä tai haittaa maanteiden käyttöä. Väylävirasto muistuttaa, että kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tiealueelle noudatetaan, mitä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 42 §:ssä ja 42 a §:ssä säädetään.

Rakennettaessa voimajohtoa maanteiden yhteyteen tulee noudattaa Väyläviraston "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" -ohjeen (Liikenneviraston ohjeita 3/2018) lisäksi Liikenneviraston 12.10.2018 antamaa määräystä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle (LIVI/44/06.04.01/2018). Ohjetta tulee noudattaa siinäkin tapauksessa, että uusi johto rakennetaan olemassa olevan johdon rinnalle.

Työhön, joka kohdistuu maantiehen tai tapahtuu tiealueella tai edellyttää liikenteen ohjausta ja varoittamista liikennemerkkein, on oltava ELY-keskuksen lupa. Lupa tarvitaan myös rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen tiealueelle. Lupa voidaan myöntää, jos toimenpiteestä ei

aiheudu vaaraa liikenteelle eikä haittaa tienpidolle. Työluvalla voidaan myöntää myös tieliikennelain 187 §:ssä tarkoitettu lupa tien tilapäiseen sulkemiseen silloin, kun sulkeminen liittyy tiealueella työskentelyyn.

Rautatiealueelle voimajohtojen sijoittaminen tapahtuu lunastusluvalla tai sopimalla sijoittamisesta Väyläviraston kanssa ratalain 36 §:n mukaisesti (sijoitussopimus). Mikäli sijoittaminen toteutetaan lunastusluvalla, tulee rautatiealueella tehtävistä töistä sopia Väyläviraston kanssa ratalain 36 § 4 mom. mukaisesti (työskentelysopimus). Sopimuksen yhteydessä varmistetaan turvallinen työskentely ja vastuut rautatien risteämissä. Sähköradan ylityksissä tulee olla vapaata tilaa (voimajohdon etäisyys) vähintään 11,5 m + jännitelisä kiskonselästä lukien. Korkeusvaatimus voi olla tätäkin suurempi, mikäli risteämisen kohdalla on muita ratateknisiä laitteita. Väylävirasto allekirjoittaa ja hyväksyy sähköradan ylitykset voimajohtojen osalta.

Rautatiealueelle sijoitettavien rakennelmien, laitteiden ja johtojen sijoittamisessa on noudatettava Väyläviraston ohjeita. Työskenneltäessä ja liikuttaessa rata-alueella ja myös radan suoja-alueella on tarkistettava aina ratatyöluvan tarve. Rautatiealueella ja myös radan suoja-alueella työskenneltäessä ja liikuttaessa on noudatettava Väyläviraston ohjetta Radanpidon turvallisuusohjeet TURO (Väyläviraston ohjeita 111/2023), ohjetta Valtion rataverkon haltijan osaamis- ja pätevyysvaatimukset (Väyläviraston ohjeita 43/2024 v2) sekä tarvittaessa Sähkörataohjeita (Liikenneviraston ohjeita 7/2016). Työn tarvitsemista rautatieliikenteen liikennekatkoista on sovittava erikseen Fintraffic Raide Oy:n liikennesuunnittelun kanssa.

Väylävirasto huomauttaa, että ajantasaiset ohjeet on aina tarkistettava ohjeluetelosta Väyläviraston verkkosivuilta (<https://vayla.fi/palveluntuottajat/ohjeluetelo>).

Vörå kommun, miljövärdsmyndigheten

I bedömningsprogrammet framkommer information om projektet och syftet, projektalternativ, uppgifter om planer och tillstånd som genomförandet förutsätter, beskrivning av projektområdets miljö i nuläget, förslag på miljökonsekvenser som identifierats och ska bedömas samt förslag till avgränsning av det influensområde som ska undersökas, uppgifter om kompetensen hos dem som utarbetat bedömningsprogrammet, plan för hur bedömningsförfarandet och därtill hörande deltagande ska ordnas och en uppskattad tidsplan för projektplaneringen och genomförandet. Man kan konstatera att bedömningsprogrammet beaktar alla möjliga konsekvenser för elöverföringslinjen.

Själva vindkraftsområdet och ledningens början, ca 5 km, kommer på Vörå kommuns område. Ledningen ser ut att börja vid skogsbilvägen i Rödslan. Ledningen korsar Röslevägen (72321). Där finns några fasta bostäder i den planerade kraftledningens närområde. Ledningen går ca 3,5 km i princip parallellt med södra kommungränsen på ett ungefärligt avstånd av 500 m från gränsen, tills den korsar Rejpelevägen (7210) och går över på Storkyro kommuns område. Kraftledningen går strax söder om Vörå ådals nationellt värdefulla landskapsområde.

Kartorna som bifogats till bedömningsprogrammet är små och skalan på kartorna så liten, så det är svårt att få en klar uppfattning var ledningen exakt har planerats. Markägarna som ärendet gäller har rätt att sätta sig in i ärendet och få en uppfattning om egna markområden har en planerad 62 meter bred ellinje eller inte. Som det är nu är det i praktiken omöjligt ur handlingar som finns till påseende.

Alternativen som jämförs på Vörå kommuns område är i praktiken att ledningen byggs, eller att den inte byggs. Målet med MKB-processen är att kunna väga för- och nackdelar med olika alternativ, och att förhindra eller minska uppkomsten av skadliga miljökonsekvenser, vilket i princip är omöjligt nu med få alternativ att jämföra.

På sidan 48, stycke 6.3. Bedömningsarbetsgrupp finns uppräknat ansvarspersoner och deras arbetserfarenhet. I gruppen som bedömer konsekvenser för natur, fåglar och naturskydd, mark och

berggrund finns biolog Hirvonen, där den svenska textversionens erfarenhetsbeskrivning skiljer sig från den finska textversionen.

Gällande inventeringsdagar för flyttfåglar har de endast inventerats vid Kivineområdets västra kant, emedan elöverföringslinjen är ca 30 km lång, och påverkar fåglars häckning och flytt på en lång sträcka. Noteras kan att linjen korsar även Kyro älv, och kommer troligtvis att påverka fågellivet i och vid älven.

Det uppges i texten att det är skäl att ytterligare studera fåglarna på kraftledningsområdet genom rundor på åkerslätterna på området under vårflyttningen för att upptäcka eventuella betydelsefulla rastområden under flyttningstiden. Men det finns inte uppgett något noggrannare vad som planeras eller var. Man kan även spekulera i om inventeringsdagarna är tillräckliga för andra fågelarter, då området är långt och man bara inventerat några få enstaka dagar i hela området.

Mielipiteet

Mielipide 1

Jag motsätter mig att Kivine kraftledning förverkligas enligt den nuvarande planen och föreslår att kraftledningen placeras vid kommungränsen till Storkyro, längre bort från befintlig bebyggelse och värdefull natur.

1. Transformatorstationen vid vindmøllerområdet bör flyttas mot sydost mot kommungränsen till Storkyro, så att kraftledningen skall kunna placeras längre bort från befintlig bebyggelse vid Rösslevägen.
2. I början, vid Rösslevägen, bör kraftledningen placeras vid kommungränsen Vörå – Storkyro eller på Storkyro sidan av kommungränsen, så långt som möjligt från befintlig bebyggelse. På Storkyrosidan är det mindre bebyggelse vid kommungränsen.
3. Forngrav och skyddsobjekt finns på Kråkhölmshällorna. Enligt nuvarande plan är kraftledningen ritad bredvid. Risken är stor att forngravens förstörs vid bygg- och servicearbeten på kraftledningen. Ledningen bör flyttas längre österut.
4. Enligt nuvarande plan går kraftledningen över åkerområden, vid Rösslevägen och Långviken, där fåglar blir störda vid vår- och höstflyttningen. Dessutom har fåglar rastplat på området.
5. För den mark som används för kraftledningen bör betalas en saklig ersättning, lika stor som den som betalas till skogägarna inom "cirkeln" där vindmøllorna skall byggas.
6. Som förslaget ser ut i dag skall vi inte bygga kraftledningen, dvs ALT0. Kraftledningen har en stor negativ inverkan på människor och natur. Om den byggs bör mina åsikter beaktas.
7. Detta förslag till ändring, dvs att kraftledningen flyttas till gränsområdet mot Storkyro, har jag framfört vid infomöte i Lillkyro 20.5.2025.

Jag önskar att min åsikt beaktas i den försatta planeringen och att det visas respekt och rättvisa mot befintlig bosättning, också så att naturvärden beaktas. Mitt förslag ger, enligt min åsikt, de minsta negativa konsekvenserna för människor och natur på det berörda området.

Mielipide 2 (2 allekirjoitusta)

Kiinteistömme Lounaispuolella oleva linja on kyykäärmeiden nousupaikka sekä kuviolla 17 liito-oravia. Kiristannevassa on mahdollisesti viitasammakkoja lounais- ja koillispuolella.

Mielipide 3, Korsvind Oy, c/o Metsähallitus

Energiequelle Oy suunnittelee 400 kV:n voimajohdon rakentamista Kivinen tuulivoimahankkeelta Mustasaaren Tuovilan sähköasemalle. Rakennettavan voimajohtoreitin pituus on noin 30 km. Noin puolet reitistä sijoittuu jo olemassa olevien voimalinjojen viereen.

Hankeyhtiö Korsvind Oy:n omistajat Vattenfall ja Metsähallitus kehittävät yhteistyössä Korsnäsin merituulivoimahanketta aluevesillä Korsnäsin kunnan edustalla. Merituulivoimapuisto liitetään

olemassa olevaan sähköverkkoon mantereella. Merikaapeliin rantautumispisteen läheisyyteen rakennetaan sähköasema, josta sähkö siirretään ilmajohtoja pitkin Mustasaaren Tuovilan ja/tai Kristiinankaupungin Åbackin sähköasemalle. Hankkeeseen liittyvät ympäristövaikutusten arviointiohjelmat merialueen hankealueen ja merikaapelireittien sekä mantereen sähkönsiirron osalta ovat olleet nähtävillä 4.4.-24.5.2024.

Korsnäsin merituulivoimahankkeen sähkönsiirtovaihtoehtoista vaihtoehtoja 1(SVE1A-E) ja 3(SVE3A-C), liittyvät Mustasaareen Fingridin Tuovilan sähköasemaan. Sähkönsiirtovaihtoehto on suunniteltu toteuttavan enintään kahdella 400 kV ilmajohtolla. Kivine voimajohtohankkeen voimajohto ei YVA-ohjelman suunnitelman mukaan risteä Korsnäsin merituulivoimahankkeen suunniteltujen voimajohtovaihtoehtojen kanssa. Kummassakin hankkeessa voimajohtot on kuitenkin suunniteltu Fingridin Kärppiö-Tuovila -johtoalueen yhteyteen tai läheisyyteen, ja kummankin hankkeen voimajohtot liittyvät Tuovilassa sähköasemaan etelästä lähellä toisiaan.

Samalla johtoalueella on suunnitteilla myös muita julkisesti tiedossa olevia voimajohtohankkeita, joiden liityntäpiste on Tuovila. Kaikki tiedossa olevat samalle alueelle sijoittuvat ja Tuovilan sähköasemalle liitettäväksi suunnitellut voimajohtohankkeet tulee tuoda selkeästi esiin Kivine voimajohtohankkeen YVA-menettelyssä ja huomioida vaikutusten arvioinnissa.

Olemme valmiita osallistumaan sähkön siirtoreittien suunnittelun koordinointiin kaikkia hankkeita tyydyttävien ratkaisujen löytämiseksi.

Mielipide 4 (2 allekirjoitusta)

Me allekirjoittaneet peltoalueiden omistajina lausumme tuulivoimaloita koskevan "Kivine voimajohtohanke, Vöyri, Isokyrö, Vaasa, Laihia. Mustasaari"-hankkeen osalta seuraavaa. Vastustamme omistamiemme maa- ja metsäalueiden hyödyntämistä tuulivoimahankkeessa kaikilta osin. Emme hyväksy maitamme koskevia voimalinjojen vetämistä linjojen tolppien sijoitusta tai muita mahdollisia toimenpiteitä, joita voimalahankkeen vuoksi voi omaisuuteemme kohdistua. Korvaukset maa- ja metsäalueiden hyödyntämisestä voimalahankkeessa eivät riitä kattamaan käytöstä aiheutuneita haittoja ja tulonmenetyksiä.

Peltoalan käyttöä voimalahankkeeseen vastustamme ehdottomasti, koska peltoalat on lähtökohtaisesti tarkoitettu viljelyyn ja täten siis vuosittaisiksi tulonlähteeksi. Peltoalan uhraaminen voimalinjojen alle on lyhytnäköistä toimintaa ja vaikeuttaa elinkeinon harjoittamista sekä aiheuttaa vuosittaisia tulonmenetyksiä, joita tarjottava korvaus ei riitä kattamaan.

Kyseessä olevaa peltoalaa käytetään monimuotoisuus- ja riistapeltona. Riistapelot edistävät riistan ja peltoluonnon monimuotoisuutta. Näin ollen niillä on tärkeä rooli luontokadon hidastamisessa ja sen haittojen torjunnassa. Riistapelot hyödyttävät luonnonvaraisia eläimiä tarjoamalla niille ympärivuotista ravintoa sekä lisääntymis- ja suojapaikkoja. Riistaeläinten lisäksi riistapelloista hyötyvät myös monet muut lajit. Näistä tärkeimpiä ovat hyönteiset ja useat lintulajit. Voimalinjojen vetäminen ja kannatintolppien sijoittaminen pellolle häiritsee ja pahimmillaan estää pellon menestyksestä viljelyä. Tätä kautta sillä on myös suora negatiivinen vaikutus riistapellon hyötyihin. Lisäksi voimalinjat vaikuttavat negatiivisesti luonnoneläinten elinolosuhteisiin elinympäristön muuttuessa. Elinympäristön pirstoutuminen on yksi merkittävimmistä luontokadon aiheuttajista. Erityisen haitallinen vaikutus voimalinjoilla on alueen runsaaseen linnustoon. Vaikka riistapelloilla ei pystytä korvaamaan esimerkiksi metsien hakkuista johtuvaa elinympäristön pirstoutumista, on riistapeltojen rooli kuitenkin merkittävä. Tästä syystä riistapeltojen viljelymahdollisuuksien heikentämiseen on suhtauduttava erittäin kriittisesti.

Toivomme, että voimalinjojen ja muiden voimalasta johtuvien rakennelmien sijoittelussa huomioidaan rajalinjat. Rajalinjoja pitkin vetämällä voimalinjoista ym. aiheutuvat haitat

jakaantuvat useammalle maanomistajalle eivätkä ne tällöin kuormita kohtuuttomasti yhtä maanomistajaa.

Mielipide 5 (2 allekirjoitusta)

Me allekirjoittaneet vastustamme voimajohdon rakentamista. Ensinnäkin maanomistajiin ei olla oltu yhteydessä henkilökohtaisesti. Meidän maiden läpi kulkee jo yksi voimalinja, jota tullaan suurentamaan. Siinä jo on taistelua, laitetaanko paalut haruksettomia, omilla jaloilla seisovia vai halvempia haruksellisia. Nyt jos tulee toinen linja viereen, pelloista tulee viljelykelvottomia nykyisillä suurilla koneilla. Kyseinen kartta on sen verran epäselvä, ettei siitä saa kunnolla selvää. Nyt on jo tehty valituksia linjasta, joka menee Tuovilasta Vähänkyrön ja Isonkyrön kautta Lapualle kun paalut on suunniteltu keskelle peltoja, yhtään ajattelematta mitä se aiheuttaa maanviljelijöille.

Mielipide 6

Huomautus Kivine voimajohtohankkeen voimajohdon linjauksesta. Suunnitelmissa on voimajohdon linjaus piirretty omistamani tilan läpi. Toteutuessaan linja aiheuttaa merkittävää vuosittaista haittaa maanviljelylle. Pellolla on viljelty viljan lisäksi viime vuosina monimuotoisuus kasveja. Riistapelto ja viherlannoitusnurmi ovat olleet metsän eläinten kokoontumispaikka. Ehdotukseni on että voimajohdon linjausta muutetaan alkupäästä siten että se kulkisi Isonkyrön ja Vöyrin rajaa myötäillen. Näin linjan aiheuttama haitta saataisiin maanviljelylle mahdollisimman pieneksi.

Mielipide 7 (57 allekirjoitusta)

Vi är inte intresserade av nya ledningssträckningar. Vi anser att man bör hålla sig till de befintliga ledningskorridorerna och istället bygga uppåt. EPV:s 110 kV-linje mellan Toby elstation och Lapua kommer att förnyas, och den nya Kivine-linjen kommer att gå delvis längs samma sträckning. Den sista biten av Kivine-linjen kan till exempel dras i samma korridor för att ligga längre bort från befintlig bebyggelse.

Varför inte fortsätta hela vägen till Toby elstation med samma stolpar? Vårt förslag är att kombinera dessa linjer och bygga högre stolpar redan från början. Det skulle ge mindre miljöpåverkan och vara ett gott exempel på hur man kan samarbeta. Detta skulle också innebära att man inte behöver ta så mycket mark i anspråk eller påverka landskapsbilden i vårt område.

Det finns även andra möjligheter till samarbete, eftersom det idag finns cirka 13 elledningar som går in till Toby elstation. På flera ställen finns färdan flera 1-injer på samma stolpar. Vi som bor här måste också kunna leva kvar. Det finns helt enkelt inget mer utrymme runt Toby elstation för nya ledningskorridorer.

Vi föreslår därför att man i största möjliga mån använder befintliga linjer, som Toby-Lapua, och drar nya ledningar i samma gata och på samma stolpar. Detta skulle gynna den lokala befolkningen och skapa en mer samlad infrastruktur. Det känns orimligt att klämma in en så stor ny linje mellan järnvägens södra sida och boningshus samt gå nära många andra boningshus.

Om det är svårt att få samarbete till stånd med övriga ledningsägare, kan man överväga att använda jordkabel på Korsholms sida. Jordkablar har flera fördelar, som minskad påverkan på landskapet.